

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури
Кафедра теорії та методики спорту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННФК

(підпис) (ініціали та прізвище)
« 31 » серпня 2022р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання спеціалізованих дисциплін у ЗВО

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

Освітньо-професійна програма: Фізична культура і спорт
другий (магістерський) рівень

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту фізичної культури

« 31 » серпня 2022 р.

Голова

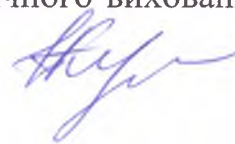
Л.В. Мороз, к. пед. н., доцент

Суми – 2022 р.

Розробник:

Кулик Ніна Анатоліївна, кандидат наук фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри теорії та методики спорт, доцент;

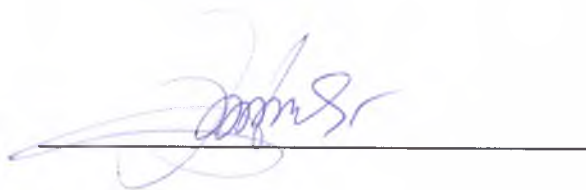

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та
методики спорту

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувача кафедри

Бермудес Д. В., к. пед. н., доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
2-й		2-й	
Лекції			
18 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
20 год.		4 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
110 год.		140 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Екзамен			
2 год.	2 год.		
Загальна кількість годин – 150			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета – формування компетентностей, необхідних для ефективного викладання спортивних дисциплін, що практикуються у ЗВО, а саме знання та уміння, необхідні для успішної практичної діяльності з викладання спортивно-педагогічних дисциплін, що викладаються у ВНЗ фізичного виховання і спорту. Організація і забезпечення освітнього процесу в закладах вищої освіти з підготовки фахівців для системи фізичної культури і спорту.

Відповідно до основної мети визначені такі **завдання** курсу навчальної дисципліни «**Методика викладання спеціалізованих дисциплін у ЗВО**»:

підготувати майбутнього магістра до навчання студентів інтегрувати знання, одержані в суміжних курсах і окремих методиках, надання інформації про дисципліну;

- здатність проектувати, організовувати та аналізувати науково-педагогічну діяльність з дисциплін предметної області у закладах вищої освіти;

- здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних груп населення у сфері фізичної культури і спорту;

- здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту;

- засвоєння студентами основ організації навчальної дисципліни;

- сприяти формуванню світогляду у майбутніх фахівців, їх особистісному росту;

- сформувати у студентів професійно-педагогічні навички для проведення занять у ЗВО та складання навчальної і методичної документації;

- формувати у магістрантів уміння аналізувати педагогічні ситуації;

- вживати отриманні знання в практику спілкування, навчання та виховання;

- зокрема у науково-педагогічній або у тренерській діяльності з обраного виду спорту, у спортивних та фізкультурно-оздоровчих закладах різного типу.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є знання з філософії, психології, гігієни, теорій та методик фізичного виховання, психологія фізичного виховання та спорту, теорія та методика спортивно-педагогічних дисциплін (гімнастика, легка атлетика, спортивні ігри та ін.). А також, здобуті студентом уміння спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, засвоювати нову фахову інформацію, уміння використовувати засвоєнні навички занять популярними видами спорту. У разі відсутності знань передумов для вивчення дисциплін опанувати самостійно.

3. Результати навчання за дисципліною

<p>Знання</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.</p>	<p>ПРН 3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері фізичної культури та спорту державною та іноземною мовами усно і письмово.</p>
<p>Уміння</p>	<p>ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. СК 1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень. СК 2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти у сфері фізичної культури і спорту. СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. СК 4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів. СК 5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної</p>	<p>ПРН 4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. ПРН 5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.</p>

	<p>відповідальності.</p> <p>СК 6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>СК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.</p>	
Комунікація:	<p>ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>СК 7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.</p>	<p>ПРН 6. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.</p>
Автономія та відповідальність	<p>СК 11. Здатність вільно оперувати сучасними технологіями спортивної підготовки, організовувати змагальну діяльність.</p> <p>СК 12. Здатність розробляти тренувальні програми і плани для спортсменів, у тому числі з використанням цифрових технологій, та реалізовувати їх з використанням сучасних засобів і методів спортивної підготовки.</p>	<p>ПРН 7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.</p> <p>ПРН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, тренувальні програми і плани, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.</p> <p>ПРН 10. Застосовувати</p>

		сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у професійній діяльності з фізичної культури і спорту.
--	--	--

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Студент у повній мірі володіє знаннями про педагогічні функції та складові педагогічної техніки викладача ЗВО , Вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, переконливо аргументувати відповіді, обґрунтовувати власну позицію та міркування. Вміє аналізувати відвідане практичне заняття з позиції його професійно-педагогічної спрямованості на високому рівні. Самонавчання та дистанційне навчання на платформі Moodle виконано в повному обсязі.
82 - 89	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці. Знає методику проведення практичних та семінарських занять та особливості контролю результатів діяльності студентів на СПД. Вміє аналізувати заняття з навчальної практики на одній із СПД; Самонавчання та дистанційне навчання на платформі Moodle виконано в не повному обсязі.
74 - 81	Студент вміє узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача, самостійно застосовувати її на практиці. Намагається контролювати власну діяльність, складати плани семінарських занять на будь-яку тему однієї з СПД; розробити систему завдань з навчальної практики з однієї СПД для одного курсу.
64 - 73	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, конкретизує та аналізує навчальний матеріал з допомогою викладача. Намагається самостійно аналізувати заняття з навчальної практики на одній із СПД; Дистанційне навчання на платформі Moodle виконано на 50%.
60 - 63	Студент володіє теоретичним навчальним матеріалом на низькому рівні. Демонструє низький рівень вмінь аналізувати відвідане практичне заняття з позиції його професійно-педагогічної спрямованості. Виконує з суттєвими помилками і виправляє значну їх кількість з

	допомогою викладача.
35-59	Студент володіє теоретичним матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу. Не вміє аналізувати оглядово-методичне заняття з СПД та розробляти зміст оглядово-методичних занять з СПД.
1 - 34	Студент не володіє теоретичним матеріалом. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни.

Розподіл балів

Поточний контроль									Разом	Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9		
Поточний контроль									70	100
8	7	7	8	8	8	8	8	8		
Контроль самостійної роботи									30	
4	3	3	3	3	3	3	4	4		

T 1.1, T 1.2 ... T 9 – теми занять

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 - 89	B	Добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	Задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення даної дисципліни студент повинен **знати** організацію навчальної діяльності студентів; методику проведення лекційних, практичних та лабораторних занять із спортивно-педагогічних дисциплін. В ході вивчення дисципліни студенти повинні **вміти** опрацьовувати аналіз інформації з різних літературних джерел; володіти командами для оперативного управління діяльністю групою; надавати методичні поради; аналізувати заняття тощо.

Вивчення предмету завершується, з метою контролю знань студента використовуються усні опитування, практичні завдання, ессе, тести. Для контролю самостійної роботи використовується підготовка презентацій змісту оглядово-методичних занять з СПД; написання конспектів; розроблена робочих планів і програм (в різних видах спорту).

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою та шкалою ECTS та проводиться відповідно до встановлених в університеті вимог забезпечення якості освіти.

Вид контролю дисципліни – екзаменом.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Програма курсу призначена для магістрантів ННІФК спеціальності 017 Фізична культура і спорт, для роботи у вищих та середніх навчальних закладах.

Програма передбачає вивчення курсу «Методика викладання спеціалізованих дисциплін у ЗВО» по наступним темам:

Тема 1. «ЗНАЧЕННЯ ЛЕКЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЇЇ ВИХОВНА ФУНКЦІЯ». Науковість, доступність та систематичність лекції. Призначення лекції і її значення. Виховна функція лекції. Роль лектора в реалізації виховної функції лекції. Свідомість і її значення для засвоєння інформації, що подається на лекції. Підготовка до лекції. Контакт лектора з аудиторією. Мова лектора, його стиль і манери. Прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції. Наочність на лекції.

Тема 2. «ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ». Дидактичні основи педагогічного процесу. Процесуальний компонент цілісного педагогічного процесу. Результативний компонент цілісного педагогічного процесу. Аналітико-коригувальний компонент цілісного педагогічного процесу. Методи педагогіки вищої школи. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Структура вищої освіти, рівні підготовки спеціалістів, система вищих навчальних закладів.

Тема 3. «ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ». Навчально-методичний комплекс в системі підготовки кадрів у вищій школі. Навчальний графік, робочі програми і тематичні плани у вищій школі. Організація аудиторної роботи зі студентами. Роль кафедри в управлінні навчальним процесом у вищій школі.

Тема 4. «ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВНЗ». Особливості діяльності викладача ВНЗ. Сутність, складові та зміст педагогічної культури викладача ВНЗ. Педагогічна техніка, особливості її прояву в діяльності викладача вищої школи.

Тема 5. «МЕТОДИ ТА ФОРМИ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ». Поняття «метод», «методичний прийом», їх види. Методика та фактори, що їх визначають. Організація проблемного навчання. Дистанційна система освіти. Відмітні риси модульного навчання. Принципи модульного навчання. Кредитно-модульна технологія навчання.

Тема 6. «ПОЧАТКОВЕ НАВЧАННЯ СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН». Методика початкового навчання різних видів спорту. Особливості початкового навчання у дорослому віці. Організація спортивних клубів ВНЗ.

Тема 7. «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ». Особливості організації та проведення занять з ігрових видів спорту у ВНЗ. Організація внутрішніх вузівських змагань. Суддівство.

Тема 8. «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЦИКЛІЧНИХ ВИДІВ СПОРТУ». Особливості організації та проведення занять з циклічних видів спорту у ВНЗ. Організація та проведення змагань серед студентів. Організація суддівства за видами спорту. Система внутрішніх змагань.

Тема 9. «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СКЛАДНОКООРДИНАЦІЙНИХ ВИДІВ СПОРТУ». Особливості організації та проведення занять зі складнокоординаційних видів спорту у ВНЗ. Система змагань студентів. Суддівство.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі					
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.		Самост.р	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
Т. 1. ЗНАЧЕННЯ ЛЕКЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЇЇ ВИХОВНА ФУНКЦІЯ.	16	2	2			12	17	0,5	0,5			16
Т. 2. ДИДАКТИЧН І ОСНОВИ ПІДГОТОВК И КАДРІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.	16	2	2			12	20,5	0,5	0,5			20
Т. 3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.	20	2	4			14	20,5					
Т. 4. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВНЗ.	16	2	2			12	15	0,5	0,5			14
Т. 5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.	16	2	2			12	15	0,5	0,5			14
Т. 6. ПОЧАТКОВЕ НАВЧАННЯ СПОРТИВНИХ	16	2	2			12	15	0,5	0,5			14

ДИСЦИПЛІН.												
Т. 7. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ.	16	2	2			12	15	0,5	0,5			14
Т. 8. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЦИКЛІЧНИХ ВИДІВ СПОРТУ.	16	2	2			12	15	0,5	0,5			14
Т. 9. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СКЛАДНОКООР ДИНАЦІЙНИХ ВИДІВ СПОРТУ.	16	2	2			12	15	0,5	0,5			14
	2				2		2				2	
Усього годин	150	18	20		2	110	150	4	4		2	140

Теми лекційних занять

№ пор.	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. «ЗНАЧЕННЯ ЛЕКЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЇЇ ВИХОВНА ФУНКЦІЯ». Науковість, доступність та систематичність лекції. Призначення лекції і її значення. Виховна функція лекції. Роль лектора в реалізації виховної функції лекції. Свідомість і її значення для засвоєння інформації, що подається на лекції. Підготовка до лекції. Контакт лектора з аудиторією. Мова лектора, його стиль і манери. Прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції. Наочність на лекції.	2	0,5
2	Тема 2. «ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ». Дидактичні основи педагогічного процесу. Процесуальний компонент цілісного педагогічного процесу. Результативний компонент цілісного педагогічного процесу. Аналітико-коригувальний компонент цілісного педагогічного процесу. Методи педагогіки вищої школи. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Структура вищої освіти, рівні підготовки спеціалістів, система вищих навчальних закладів.	2	0,5
3	Тема 3. «ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ». Навчально-методичний комплекс в системі підготовки кадрів у вищій школі. Навчальний графік, робочі програми і тематичні плани у вищій школі. Організація аудиторної роботи зі студентами. Роль кафедри в управлінні навчальним процесом у вищій школі.	2	
4	Тема 4. «ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВНЗ». Особливості діяльності викладача ВНЗ. Сутність, складові та зміст педагогічної культури викладача ВНЗ. Педагогічна техніка, особливості її прояву в діяльності викладача вищої школи.	2	0,5

5	Тема 5. «МЕТОДИ ТА ФОРМИ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ». Поняття «метод», «методичний прийом», їх види. Методика та фактори, що їх визначають. Організація проблемного навчання. Дистанційна система освіти. Відмітні риси модульного навчання. Принципи модульного навчання. Кредитно-модульна технологія навчання.	2	0,5
6	Тема 6. «ПОЧАТКОВЕ НАВЧАННЯ СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН». Методика початкового навчання різних видів спорту. Особливості початкового навчання у дорослому віці. Організація спортивних клубів ВНЗ.	2	0,5
7	Тема 7. «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ». Особливості організації та проведення занять з ігрових видів спорту у ВНЗ. Організація внутрішніх вузівських змагань. Суддівство.	2	0,5
8	Тема 8. «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЦИКЛІЧНИХ ВИДІВ СПОРТУ». Особливості організації та проведення занять з циклічних видів спорту у ВНЗ. Організація та проведення змагань серед студентів. Організація суддівства за видами спорту. Система внутрішніх змагань.	2	0,5
9	Тема 9. «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СКЛАДНОКООРДИНАЦІЙНИХ ВИДІВ СПОРТУ». Особливості організації та проведення занять зі складнокоординаційних видів спорту у ВНЗ. Система змагань студентів. Суддівство.	2	0,5
Разом		18	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Теоретичне та практичне значення лекції у ЗВО. Виховна функція лекційного заняття. Засоби і методи підготовки до лекції.	2	0,5
2	Дидактичні основи педагогічного процесу. Процесуальний компонент цілісного педагогічного процесу. Результативний компонент цілісного педагогічного процесу. Аналітико-коригувальний компонент цілісного педагогічного процесу. Методи педагогіки вищої школи. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Структура вищої освіти, рівні підготовки спеціалістів, система вищих навчальних закладів.	2	0,5
3	Навчально-методичний комплекс в системі підготовки кадрів у вищій школі. Навчальний графік, робочі програми і тематичні плани у вищій школі. Організація аудиторної роботи зі студентами. Роль кафедри в управлінні навчальним процесом у вищій школі.	4	
4	Особливості діяльності викладача ВНЗ. Сутність, складові та зміст педагогічної культури викладача ВНЗ. Педагогічна техніка, особливості її прояву в діяльності викладача вищої школи.	2	0,5
5	Поняття «метод», «методичний прийом», їх види. Методика та фактори, що їх визначають. Організація проблемного навчання. Дистанційна система освіти. Відмітні риси модульного навчання. Принципи модульного навчання. Кредитно-модульна технологія навчання.	2	0,5
6	Методика початкового навчання різних видів спорту. Особливості початкового навчання у дорослому	2	0,5

	віці. Організація спортивних клубів ВНЗ.		
7	занять з ігрових видів спорту у ВНЗ. Організація внутрішніх вузівських змагань. Суддівство.	2	0,5
8	Особливості організації та проведення занять з циклічних видів спорту у ВНЗ. Організація та проведення змагань серед студентів. Організація суддівства за видами спорту. Система внутрішніх змагань.	2	0,5
9	Особливості організації та проведення занять зі складнокоординаційних видів спорту у ВНЗ. Система змагань студентів. Суддівство.	2	0,5
Разом		20	4

Питання до самостійних занять

1. Місце фізичної культури в загальній культурі людства.
2. Основні завдання в суспільстві фізичної культури.
3. Основні документи, що регулюють діяльність у галузі фізичної культури і спорту України.
4. Визначальні принципи Закону України “Про фізичну культуру і спорт”.
5. Які органи несуть відповідальність за розроблення та впровадження державних програм розвитку фізичної культури і спорту?
6. Як здійснюється фінансування розвитку фізичної культури і спорту в Україні?
7. Що таке науково-інформаційне забезпечення галузі фізичної культури і спорту?
8. Фахові спеціальності за напрямом фізичної культури і спорту.
9. Фахівців яких освітньо-кваліфікаційних рівнів готують вищі заклади освіти фізкультурного профілю?
10. На яких посадах можуть працювати фахівці з фізичного виховання?
11. Основне призначення фахівця з фізичного виховання.
12. Які є рівні акредитації вищих навчальних закладів, і як здійснюється державна атестація?
13. Що таке система ступеневої освіти?
14. Види діяльності, які здійснюють вищі навчальні заклади освіти.
15. Що таке освітньо-кваліфікаційна характеристика?
16. Охарактеризуйте основні форми навчання у вищому навчальному закладі.
17. Чим визначається зміст вищої освіти?
18. Чим характеризується самостійна робота студента?
19. Техніка написання статті та підготовки наукової доповіді.
20. Взаємозобов’язання вищого навчального закладу та викладача.

21. Права та обов'язки викладача вищого навчального закладу.
22. Форми стимулювання та покарання, що застосовуються до викладачів.
23. Які контрольні заходи передбачає вища школа?
24. Чим відрізняються спеціалізації і спеціальності напряму “Фізичне виховання і спорт”? Назвіть, які Вам відомі.
25. Що таке навчальний процес у вищій школі? Особливості його організації.
26. Що таке навчальна та робоча навчальна програми? Їх структурні складові.
27. Що таке навчальний та робочий навчальний план?
28. Що таке нормативні та вибіркові навчальні дисципліни?
29. Лекція. Вимоги до лектора вищого навчального закладу.
30. Лабораторне заняття. Етапи підготовки і проведення лабораторного заняття.
31. Практичне заняття. Особливості підготовки та проведення практичного заняття.
32. Семінарське заняття. Підготовка і проведення семінарського заняття.
33. Контрольні заходи, що застосовуються в організації навчального процесу вищих навчальних закладів.
34. Навчальний час студента. Вільне відвідування.
35. Чим визначається робочий час викладача вищого закладу освіти? Обсяг навчальної роботи викладача.
36. Що включає науково-методичне забезпечення навчального процесу?
37. Нормативно-правова база організації навчального процесу у вищих навчальних закладах.
38. Розкрити структуру вищого закладу освіти.
39. Розкрити поняття “метод”, “методичний прийом”. Їх види.
40. Розкрити поняття “методика” і чинники, що її визначають.

41. Спільні та відмітні риси методики початкового навчання з різних видів спорту.

42. Особливості початкового навчання спортивних дисциплін у дорослому віці.

43. Визначити місце спортивних дисциплін у навчальних планах напряму “Фізичне виховання і спорт”.

44. Особливості організації та проведення занять з ігрових видів спорту у вищих навчальних закладах.

45. Організація внутрішніх вузівських змагань з ігрових видів спорту. Суддівство.

46. Методика викладання волейболу.

47. Методика викладання гандболу.

48. Методика викладання баскетболу.

49. Методика викладання футболу.

50. Методика викладання тенісу.

51. Особливості організації та проведення занять з циклічних видів спорту у вищих навчальних закладах.

52. Організація внутрішніх вузівських змагань з циклічних видів спорту. Суддівство.

53. Методика викладання плавання.

54. Методика викладання легкої атлетики.

55. Методика викладання спортивного орієнтування.

56. Методика викладання спортивного туризму.

57. Особливості організації та проведення занять зі складнокоординаційних видів спорту у вищих навчальних закладах.

58. Організація внутрішніх вузівських змагань зі складнокоординаційних видів спорту. Суддівство.

59. Методика викладання гімнастики.

60. Методика викладання атлетизму.

61. Методика викладання аеробіки.

62. Методика викладання самозахисту.
63. Особливості проведення лекцій зі спортивних дисциплін.
64. Особливості проведення практичних занять зі спортивних дисциплін.
65. Особливості проведення контрольних заходів зі спортивних дисциплін.
66. Техніка безпеки під час проведення занять зі спортивних дисциплін у вищих навчальних закладах.
67. Педагогічний аналіз занять зі спортивних дисциплін.
68. Організація спортивних клубів у вищих навчальних закладах.
69. Документи звітності викладачів вищих навчальних закладів.
70. Особливості проведення спартакіади у вищому навчальному закладі.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Арефьев В. Г., Шегімага В. Ф., Терещенко І. А. Теорія та методика викладання гімнастики: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 330 с.
2. Ахметов Р. Ф., Максименко Г. М., Кутек Т. Б. Легка атлетика: підручник. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 340 с.
3. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: навч. посібник. К.: КОМПАС, 1997. 64 с.
4. Гура О. І. Педагогіка вищої школи. Вступ до спеціальності. К.: ЦНЛ, 2005. 224 С.
5. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
6. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. К.: ЦНЛ, 2003. 316 с.
7. Державні стандарти вищої освіти. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
8. Державний стандарт базової і повної середньої освіти [Електронний ресурс] / Режим доступу: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-п>.
9. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. Посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
10. Закон України «Про вищу освіту». Режим доступу: <https://zakon.help/law/1556-VII>
11. Закон України «Про освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>
12. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». Режим доступу: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
13. Закон України «Про фізичну культуру і спорт».
14. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
15. Кузьмінський А. П. Педагогіка вищої школи: підручник для студ. ВНЗ. К.: Знання, 2011. 486 с.
16. Кулик Н.А., Сахненко А. В., Лазоренко С.А. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ. Комплекси фізичних вправ для розвитку рухових

- здібностей: навчально-методичний посібник до практичних занять з дисципліни «Фізичне виховання» (для студентів вищих навчальних закладів). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. 168 с.
17. Крук М. З. зі співавторами. Теоретичні аспекти процесу фізичного виховання студентів ВНЗ : навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 72 с.
18. Лекції з педагогіки вищої школи: навчальний посібник / за ред. В. І. Лозової. Харків: «ОВС», 2006. 496 с.
19. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Сімферополь: Дайфі, 2011. 270 с.
20. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
21. Наумчук В. І. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури: навч. посібник. Saarbrücken: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2017. 124 с.
22. Нова українська школа: основи Стандарту освіти. Львів, 2016. 64 с.
23. Олійник М. О., Скрипник А. П. Правові основи організації та управління фізичною культурою, спортом і туризмом в Україні. Харків: ХаДОФК, 2000. 292 с.
24. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
25. Осінчук В. Г., Попеску І. К. Визначення основних спортивних термінів фізичної культури і спорту. К.: ІСДО, 1995. 200 с.
26. Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації / О. Д. Дубогай, А. М. Ткачук, С. Д. Костікова, А. О. Єфімов. Луцьк: Надстир'я, 1998. 100 с.
27. Перспективні освітні технології: науково-методичний посібник / За ред. Т. С. Сазоненко. К.: Гопак, 2000. 560 с.
28. Пущина І. В. Навчальна програма дисципліни “Методика викладання спортивних дисциплін у вищих навчальних закладах” (для магістрів спеціальності “Фізичне виховання”). К.: МАУП, 2006. 12 с.
29. Резван О. Методика викладання у вищій школі. Харків, ХНАДУ: «Міськдрук», 2012. 152 с.
30. Сергієнко Л. П. Психологія спорту: робоча навчальна програма та практикум: методичні рекомендації. Миколаїв: Вид-во ПСІ КСУ, 2003. 158 с.

- 31.Сергієнко Л. П. Методика викладання у вищій школі (за професійним спрямуванням фізичне виховання, спорт і здоров'я людини). Миколаїв: Барви України, 2010. 160 с.
- 32.Ушкаренко В. О., Смолієнко Н. Д., Осадчук І. В., Виноградова Т. І. Організація самостійної роботи студентів. Херсон: Айлант, 2005. 96 с.
- 33.Цехмістрова Г. Методологічне обґрунтування проведення семінарських занять у вищих навчальних закладах. *Проблеми освіти*. К., 2001. Вип. 24. С. 14 –25.
- 34.Шалар О. Г. Лекції з курсу «Психологія фізичного виховання та спорту» : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності ПМСО. Фізична культура, Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. 212 с.
- 35.Шиян Б.М. Папуша В.Г. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у ВНЗ фізичного виховання і спорту. Харків: ОВС, 2005. 208 с.

Додаткові:

1. Аузіна А. О., Голуб Г. Г., Возна А. М. Система комплексної діагностики знань студента. Львів, 2002. 38 с.
2. Березівська Т. С. Педагогічні умови ефективності семінарських занять (у вузі). *Вісник ЧДУ. Педагогічні науки*. 2002. Вип. 41. С. 9 –14.
3. Власенко О. О. Педагогічна діяльність викладача вищої школи: теоретичний аспект. *Таврійський вісник освіти*. 2014. № 3 (47). С. 73 –78.
4. Воловик Н. І. Основи оздоровчого фітнесу: навч. посібник. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. 240 с.
5. Лящук Р.П., Огністий А.В. Гімнастика: навчальний посібник (у двох частинах). Ч.1. Тернопіль: ТДПУ, 2000. 164 с.
6. Лящук Р.П., Огністий А.В. Гімнастика: навчальний посібник (у двох частинах). Ч.2. Тернопіль: ТДПУ, 2001. 212 с.
7. Папуша В.Г. Методика фізичного виховання школярів: форми, зміст, організація. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 192 с.
8. Платонов В. М., Булатова М. М. Фізична підготовка спортсменів. Київ: Олімпійська література, 1995. 319 с.
9. Пущина І. В., Зайцева В. М. Сучасна українська спортивна термінологія: навч. посіб. 2-ге вид., доопрацьоване й розширене. К.: МАУП, 2004 97 с.
10. Стеценко В. В. Організація практичної підготовки студентів у магістратурі. *Нові технології навчання: науково-методичний збірник*. К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2004. Вип. 37. С. 37–43.

11. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів (підручник для студентів ВНЗ факультетів фізичного виховання і спорту). Ч. II. Тернопіль: Навчальна книга: Богдан, 2002. 247 с.
12. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні. К., 1994. 34 с.
13. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України. К., 1996. 31 с.
14. Закон України “Про освіту” від 26 червня 1991 р.
15. Закон України “Про внесення змін до Закону Української РСР “Про освіту”. 1996. 25 квітня.
16. Закон України “Про фізичну культуру і спорт”. К., 1994. 22 с.
17. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про фізичну культуру і спорт” (від 18 червня 1999 р.) // Голос України. 1999. 17 лип.
18. Закон Української РСР “Про громадські об’єднання”. К., 1991.
19. Концептуальні засади подальшого розвитку фізичної культури і спорту в Україні. *Наука в олімпійському спорті*. 1998. № 1. С. 5–12.
20. Концепція кадрового забезпечення галузі “Фізичне виховання і спорт”. К.: КГИФК, 1992. 18 с.
21. Концепція фізичного виховання в системі освіти України. *Фізичне виховання в школі*. 1998. № 2. С. 2–7.
22. Жданова О. М. Управління фізичною культурою: навч. посіб. для фізк. вузів. Львів, 1996. 127 с.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Програмне забезпечення: наукова, методична і спеціалізована література. Конспекти лекцій за темами дисципліни. Мультимедійні презентації лекцій (схеми, малюнки, таблиці). Фото і відео матеріали для демонстрації на лекційних і практичних заняттях, комп’ютер.